

Nicolae Roșculeț
(1880-1952)

**Primarul Mangaliei NICOLAE ROȘCULEȚ,
EROUL DE LA TURTUCAIA.
Aleea vilei sale, din vecinătatea Policlinicii,
ce leagă străzile I.C. Brătianu și Mircea cel Bătrân, se cere
a-i purta numele.**

Text: prof. Ninu Corneliu Emil

Un articol extrem de interesant putea fi citit, de curând pe facebook (22.09.2016), extras din revista „Culorile trecutului”, nr. din 5 septembrie a.c., „Turtucaia, 1916. Cum a fost salvat drapelul Regimentului 74 Infanterie. Amintirile plutonierului Nicolae Roșculeț, comandantul găzii drapelului”, cu trimiterea directă la volumul „România în timpul războiului 1916-1918”, seria I, fascicola nr. 2, iunie 1919.

Întrucât nu vrem să încălcăm interdicția publicării acestuia, din lipsă de timp, pentru eventuala aprobare scrisă din partea conducerii revistei, lăsăm cititorilor posibilitatea accesării lui directe.

Fapt este că cel care a salvat drapelul Regimentului 74 Infanterie, de rezerviști, în dramaticele lupte de la Turtucaia, nu este altul decât ... PRIMARUL MANGALIEI, în mai multe perioade (1914-1918, 1923-1925, 1934-1937, conform tabelului „Primarii

Mangaliei și durata mandatului lor”, din lucrarea noastră, „Mangalia rebusistică (Ghid antologic)”, editura ETNOUS, Brașov, 2015). Dacă el stăpânea înotul, ca provenind dintr-o urbe scăldată în razele soarelui și mângâiată de valurile mării, reușind după circa trei ore să ducă pe malul celălalt drapelul regimentului, în cutia lui ce putea pluti pe suprafața apei, din păcate, încercarea similară de a salva drapelul celebrului Regiment 34 Infanterie dobrogean a dus la moartea, prin înec, a unui camarad, pentru care onoarea și bărbăția erau mai presus decât viața. (Să fi fost de vină, oare, faptul că acel militar și-a înfășurat stindardul în jurul mijlocului, îngreunându-i-se mișcările, ori, mai degrabă, nestăpânirea înotului, la care s-au adăugat curenții fluviului, distanța și lipsa de rezistența la un asemenea efort?)

Ciudățenia este că numele lui NICOLAE ROȘCULEȚ a fost acordat unei străzi din...Constanța, demers făcut de autoritățile locale în semn de recunoștință pentru faptele sale, pline de eroism, nicidecum pentru gradul

de rudenie cu prefectul județului dobrogean.

Familia de mocani, destul de numeroasă, a descendenților primilor coloniști ai Dobrogei, de după Războiul de Independență, proveniți din Săcele, comună aflată în vecinătatea Brașovului, a dat urbei noastre nu numai politicieni remarcabili (primar, prefect), dar și pe un slujitor al Domnului, preotul mangalian Ion Roșculeț, el însuși decorat și avansat la gradul de căpitan. (După război, s-a străduit nespun să reînălțe biserica „Sf. Gheorghe”, bombardată de o navă germană sau turcească, dar a renunțat, în decembrie 1919, transferându-se la Constanța.)

Portretul său nu este lipsit de interes, căci a fost decorat atât cu distincția „Trecerea Dunării”, pentru participarea la Al Doilea Război Balcanic (1913), cât și cu o alta, în 1916, „Bărbăție și Credință” (clasa I, cu spade) sau „Răsplata Muncii pentru Biserică” (1929), dar a avut un rol determinant și în modernizarea orașului, ca un sânguincios edil. De asemenea, trebuie menționată și profesiunea de avocat strălucit, ca și preocuparea sa de politician liberal.

De aceea vom încerca să-i creionăm câteva aspecte definitorii, de un real folos fiindu-ne cărțile dlui Dumitru V. Isac, ale căror coordonare și lansare am avut plăcerea de a le face: „Mangalia, recunoștință veșnică armatei române” (editura „Imperium”, Constanța, 2014) și „100 de ani. Centenarul bisericii „Sf. Gheorghe” din Mangalia” (editura „ETNOUS”, Brașov, 2014).

Mai mult, o lucrare viitoare a aceluiași modest, dar prețios autor își propune să reînvie chipurile unor personalități legate de împlinirea Mangaliei, fie ea cultural-artistică, științifică, politică sau economică. Desigur că, în ea, își are locul cuvenit și NICOLAE O. ROȘCULEȚ.

Ne vom limita la a prezenta câteva extrase din aparițiile editoriale citate, completându-le cu informațiile dlui D. Isac, din galeria de personalități, din care nu lipsesc fiul marelui politician și istoric Mihail Kogălniceanu, cel al lui N. Iorga, Gala Galaction etc., etc.

1. „În timpul celui de-al Doilea Război Balcanic, din 1913, a luptat și slt. (rz.), fost plutonier, Nicolae Roșculeț (1880 - 1952), devenit, ulterior, renumit avocat și vestit primar al Mangaliei, în mai multe legislaturi. În bătălia de la Silistra, din sept. 1916, slt. (n.n.: plt.) N. Roșculeț a făcut parte din garda Drapelului de luptă. Aici, a fost cel care a avut inspirația să treacă Dunărea înot, salvând drapelul, pentru a nu fi capturat de trupele bulgare. Pentru acest act de mare bravură, a fost decorat cu înalte distincții militare, printre care Medalia „Trecerea Dunării.” (D. Isac, „Mangalia, recunoștință veșnică armatei române”, ed. „Imperium”, pag. 22”)

2. **NICOLAE O. ROȘCULEȚ (1880-1952)**. Primar al Mangaliei, între anii: 1914-1918, 1923-1925 și 1934-1937, membru al Partidului Național Liberal. Renumit avocat din Mangalia. Erou în cel de Al Doilea Război Balcanic (1913), decorat cu: Medalia „Trecerea Dunării”. Era originar dintr-o familie de mocani, care a venit de la Săcele, jud. Brașov.

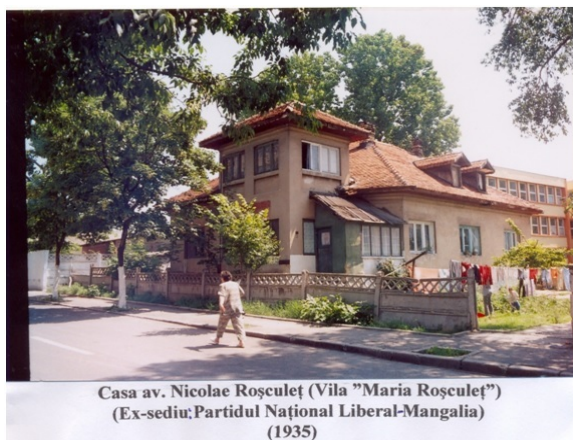
La 28 mai 1914, în calitate de primar al urbei, l-a întâmpinat pe regele României, Carol I, într-o vizită la Mangalia, cel care făcuse o escală în urma unei croaziere de pe Marea Neagră. Cu această ocazie, la propunerea cetățenilor, regele a devenit atunci ctitor-fondator al noii Biserici „Sf. Gheorghe” (1914-1929).

A fost primul edil al orașului, care amenajează faleza maritimă, a construit scările de coborâre pe plajă. Pentru punerea în valoare a potențialului turistic al litoralului, a inițiat și susținut în permanență aducerea căii ferate până la Mangalia. La 17 iulie 1938, primul tren care a sosit în gară, a fost întâmpinat cu aplauze de bucurie și bătut cu flori.

Pentru contribuții deosebite la ctitorirea Bisericii „Sf. Gheorghe” cu ocazia inaugurării, la 2 iunie 1929, a primit prin Decret regal, Medalia de aur cl. I: „Răsplată Muncii pentru Biserică”. El a fost cel care a donat amvonul și strana.

Locuința, Vila „Maria Roșculeț”, a fost singurul imobil din oraș, prevăzut atunci cu toate utilitățile: instalație electrică, de apă curentă și canalizare. O perioadă, aici a fost chiar și sediul P.N.L. „(D. Isac, lucr. în curs de apariție „Personalități ale Mangaliei”)

„Între 1923-1925, prin grija primarului avocat Nicolae Roșculeț (1880-1952), edilul-șef al orașului, a fost amenajată **Faleza maritimă**, pentru promenadă. Atunci, pe coasta falezei, s-au construit primele scări de coborâre pe plajă. Tot în această perioadă, în partea de sud-est a orașului, lângă **Plaja mică**, a fost reamenajată **Gradina publică**, un parc mare și frumos, prevăzut cu alei pietruite, flori, pomi și bănci unde lumea bună, a Mangaliei de atunci, ieșea la promenadă.” (D. Isac, monografia „Mangalia”, în curs de apariție)

Casa av. Nicolae Roșculeț (Vila „Maria Roșculeț”)
(Ex-sediul Partidului Național Liberal-Mangalia)
(1935)